

SALHUS MENIGHETSBLAD

NR. 4 - 2020 - 37. ÅRG.

FOR HORDVIK, SALHUS, MJØLKERÅEN OG MORVIK

Foto: Jan Gilje

Endelig konfirmert!

Et annerledes konfirmantår er nå over.

Side 2-3

Sang for førsteklassingene

Side 18-19

Kirken trenger deg!

Side 16

Gleder seg over gjenåpningen

Side 6-7

Menighetens nettsider:
kirken.no/nb-NO/fellesrad/Bergen/menigheter/Salhus-menighet
facebook.com/salhusmenighet
E-postadresse:
salhus.menighet.bergen@kirken.no
Tlf Salhus menighet: 55 36 22 41
Bestilling av dåp, vielser og gravferd,
Telefon: 55593210.
Kontortid: tirsdag, onsdag og torsdag
fra kl 9.00 til 13.00.
Direkte innvalg telefoner:

Sogneprest
Hanne Zimmermann-Ølberg
Tlf.: 55 36 22 42
Epost: ho969@kirken.no

Kapellan
Thor Haavik
Tlf.: 55 36 22 43
Epost: th656@kirken.no

Menighetspedagog
Elise Lindtner Sæle
Tlf.: 55 36 22 48
Epost: es232@kirken.no

Administrasjonsleder
Kristi Elin Aadland
Tlf.: 55 36 22 41
Epost: ka365@kirken.no

Menighetsrådsleder:
Per Vidar Halsnes
Epost: Per-Vidar.Halsnes@bkk.no

Kantor
Magnar Børnes
Tlf.: 55 36 22 44
Epost: mb862@kirken.no

Kirketjener
Joana Vaitke
Tlf.: 55 36 22 45
Epost: jv694@kirken.no

Diakonarbeider:
Helen Toppe
tlf: 55 36 22 49
epost: ht263@kirken.no

Ungdomsarbeider
Christian Dossou Nonvide
Epost: co744@kirken.no

Bladets adresse:
Salhus menighetskontor - Vikavn, 14, 5107 Salhus
Felleskonto for bladet: 1602.56.64926 -
Merk giroen «Menighetsblad»

Opplag: 3500. Kommer ut ca. 5 ganger pr. år.

Redaksjon: Ansvarlig redaktør: Magne Fonn Hafskor
- mobil 92294877 • Lokalredaktør Helen Toppe
- epost: ht263@kirken.no
Annonseansvarlig: Torill Hattebrekke Husebø
- mobil 99550787/ epost: thh@bkkfiber.no

Design og trykk: MOLVIK GRAFISK AS

Neste utgave av Salhus Menighetsblad kjem ut torsdag
19. november. Frist for levering av lokalstoff er fredag
30. oktober.

En hilsen fra Hanne prest

Kjære «gamle konfirmanter». Et annerledes konfirmantår er nå over. Gratulerer med den store dagen deres!

AV HANNE ZIMMERMANN-ØLBERG

Vi har blitt kjent med en fin gjeng ungdom som vi gjerne skulle ha fått mye mer tid sammen med. Det sluttet så brått i mars da vi akkurat skulle i gang med innspurten.

Vi skulle gå fasteaksjonen og vi skulle ferie oppstandelsesgudstjeneste, vi skulle hatt konfirmasjoner og til sist en feiende flott sommerfest før ferien. Vi skulle bli venner, skape gode minner og bli enda bedre kjent med Jesus og med Salhus kirke og menighet.

Det er leit at dere gikk glipp av så mye fint i konfirmanttiden deres. Men heldigvis har dere ikke gått glipp av det viktigste; Jesus har hele tiden vært med oss alle, og han kjenner og er glad i hver og en av dere. Han vet hva dere trenger og lengter etter. Han kan skape nye muligheter.

Å be, det er å snakke med Jesus. Jeg oppfordrer dere alle til å be litt. Legg hverdagen din fremfor Jesus og stol på at «*han som begynte sin gode gjerning i dere, skal fullføre den – helt til Jesu Kristi dag*» (Fil. 1:6)

Så er dere hjertelig velkomne til å være med videre på lederkurs, og SalhusUng, og på gudstjenestene på søndager. Dere er en viktig del av menigheten, og jeg håper dere finner deres plass her i kirken.

Så til **nye konfirmanter!** Dere har allerede startet opp, dere har blitt presentert og er i gang med undervisningssamlinger. Også for dere blir dette et annerledes år. Vi får ikke hatt noen leir denne høsten, men håper på en mulighet over nyttår. Desto viktigere blir derfor SalhusUng på fredagskvelder for å bli kjent med hverandre og ha det gøy sammen. Ta med venner og kom! Velkommen til konfirmanttid i Salhus, vi gleder oss.

ENDELIG KONFIRMERT: Vi har blitt kjent med en fin gjeng ungdom som vi gjerne skulle ha fått mye mer tid sammen med. (Foto: Jan Gilje)

LEK OG MORO: Ungdomsarbeider Christian Dossou Nonvide og årets nye konfirmanter i aksjon utenfor kirken. (Foto: Malin Zachariassen)

Sangglede

Det er høst og korene våre er i full gang igjen. Vi tar med glede imot flere sangere.

- Con Spirito: Øving annenhver tirsdag kl. 19:00-21:00.
- Barnekoret: Øving hver tirsdag kl. 13:15-14:40. 4.-7.klasse.
- Babysang: Vi møtes hver tirsdag kl. 11-12:30. Grunnet smittevern tar alle med egen niste ut over høsten til vi igjen kan invitere til dekket bord.

Med kart og kompass

Frå Åsedalen i Stølsheimen (foto: Per Toppe)

I sommar fekk eg to dagar i Stølsheimen. To sjeldne dagar med strålende sol, djupblå himmel, god temperatur og den fred og ro som berre høgfjellet kan gje.

AV HELEN TOPPE, DIAKONIMEDARBEIDER

Eg skal leva lenge på den opplevinga! Men det kosta. 7-8 timars dagsmarsj merkast i halvgamle bein. Mykje snø gjorde turen lengre, tyngre og litt meir farefull enn eg hadde tenkt. Tidvis tok det fokuset vekk frå den fantastiske naturopplevinga.

Utan kart og kompass ville det tunge og farlege teke all fokus. Men kartet fortalde meg at eg var på rett veg. Under snøen låg stien slik han alltid har gjort. På kartet kunne eg sjå hytta ligge tre kilometer lengre framme, klar med hermetikk og madrass og ukjende medvandrarar. Eg kunne flytta fokuset frå trøyte bein til det vakre rundt meg og pusta inn den klare fjellufta.

Som ein strålende sommardag i Stølsheimen kan livet gje oss gode dagar. Men det vert aldri perfekt. Ikkje her på denne fantastiske, sårbare, rare jorda vår. Vi treng kart og kompass. Kompasset som viser oss retninga; der er leia, der ligg målet. Kartet som viser stien fram til målet. Vegen går ikkje enkelt og greit rett fram. Vi følger stien rundt ein fjelltopp, til høgre for eit vatn, ein omveg rundt ei myr. Men heile tida har vi kompassretninga for auga.

Bibelen er gamal og velbrukt, men ikkje oppbrukt og utdatert. Den er kompasset som viser livsretninga. Den er sanninga om meg og deg; vi skal få sleppe å stole på eigne trøyte, skjelvande bein og vilkårlege retningssans. Vi står på sikrare grunn enn som så: Det Jesus gjorde på ein kross for over 2000 år sidan er vår fjellgrunn. Vi er trygge. Retninga er staka ut. Guds rike, vårt heimland, ligg der framme. Stien dit må vi gå sjølv. Med Jesus, Bibelen og menneska rundt oss som medvandrarar.

Bibelen er full av råd om korleis turen vert best mogeleg. Eit av råda er eg blitt veldig glad i. I ei lita bok i Det gamle testamentet står dette: «*Han har kunngjort for deg, menneske, kva godt er. Og kva krev Herren av deg? Berre at du gjer*

rett, viser trufast kjærleik og vandrar audmjukt med din Gud» (Mika 6:8). Så praktisk, tydeleg, vanskeleg og godt!

Og med oss på vegen kan vi be denne gamle, velbrukte keltiske bøna for kvarandre og for oss sjølve: «*Må din vei komme deg i møte, vinden alltid være bak din rygg, solens lys leke på ditt kinn, regnet falle vennlig mot din jord. Og må Guds gode hånd verne om deg til vi møtes igjen*». GOD TUR!

SALHUS MENIGHET FORMIDDAGSTREFF

I høst blir det dessverre ikke formiddagstreff i Menighetscenteret i Salhus. Vi avventer og ser om vi kan møtes til formiddagstreff i desember. Mer info kommer i neste menighetsblad.

TRUER DYRELIVET: Plastforsøplingen er en trussel mot alt dyreliv i havet. (Foto: WWF)

Stopp plastforsøplingen!

Årets TV-aksjon 19. oktober gir oss en gylden mulighet til å gjøre noe helt konkret for å ta vare på skaperverket.

TEKST: HELEN TOPPE

«I begynnelsen skapte Gud himmelen og jorden. Jorden var øde og tom, mørke lå over dypet, og Guds ånd svedde over vannet» (1. Mos. 1,1-2). Slik begynner historien om jorda vår. Etter seks dager var skapelsen fullført, og «Gud så på alt det han hadde gjort, og se, det var svært godt!» (1. Mos. 1,31).

I 2020 er Guds ånd fortsatt tilstede, og fortsatt kan vi se at skaperverket er godt. Men det er opp til oss om vi enten vil ta vare på det gode eller om vi vil tillate oss selv å drukne i vårt eget søppel.

Årets TV-aksjon 19. oktober gir oss en gylden mulighet til å gjøre noe helt konkret for å ta vare på skaperverket. Verdens Naturfond (WWF) er nemlig mottaker av årets aksjon, som skal gå til å bekjempe plast i havet. Aksjonen har fått navnet «Et hav av muligheter». En tredjedel av verdens utslipp av plast til havet kommer fra Thailand, Vietnam, Filippinene og Indonesia. Pengene fra TV-aksjonen skal gå til å gi innbyggerne i disse fire landene kunnskap og verktøy til å ta opp kampen med egne hender.

Årets TV-aksjon blir helt uten bøssebærere på døren. All innsamling vil skje digitalt for å begrense smitte av Covid-19. Menighetsbladet oppfordrer derfor alle til å delta på digital dugnad og gi så det monner.

På WWFs nettside kan vi lese om hvordan plastforsøplingen er en trussel mot alt dyreliv i havet. Søppelet finnes på overflaten og helt ned til de dypeste av verdens havområder. Alt fra de minste plankton til de største hvalene påvirkes av platen. Sjøfugl er spesielt utsatt. En undersøkelse av havhester i Nordsjøen viste at hele 9 av 10 fugler har plast i magesekken.

Forsøplingen er også en trussel mot mennesker. Hvis fisk og annen sjømat blir syke og dør, forsvinner både matfatet og arbeidsplassene til millioner av mennesker, særlig der problemet er størst i ulike deler av Asia.

Men plastforsøpling skaper også mange andre problemer. Mange mennesker i Asia må brenne sitt eget søppel siden avfallet ikke hentes inn av lokalmyndighetene. Når plast brennes på for svak varme, frigjøres stoffer i lufta som er ekstremt helseskadelige, særlig for barn og eldre mennesker

Kan eg gjer' nokke med det?

Menighetsbladet ønsker å være en hjelp i hverdagen til å bry seg om miljøet. Vi har en kamp å kjempe, både for skaperverket og for rettferdighet.

med dårlig immunforsvar. I tillegg tvinges mange mennesker til å bruke sterkt forurensede elver som drikkevannskilde og for å vaske seg. I Thailand er det gjennomsnittlig 325 plastpartikler i hver liter drikkevann.

Mennesker verden over spiser gjennomsnittlig fem gram plast hver uke. Det forskes nå på om platen går rundt i blodet. Dette kan potensielt være en stor trussel mot kroppen.

Plastforsøpling fører også til flom i mange byer og urbane områder, siden søppelet tetter igjen avløpsrør og drenerings-systemer. Når boligområdene ødelegges av flom, mister fattige mennesker et sted å bo.

Mer informasjon: blimed.no/aktuelt/en-annerledes-tv-aksjon og wuf.no/engasjer-deg/tv-aksjonen.

Fra 1. september til 4. oktober markeres Season of Creation i kirkesamfunn over hele verden. Alle kan inspireres og delta, og menigheten kan gjerne koble opp mot årets TV-aksjon som går til WWF. Mer informasjon: kirken.no/nb-NO/gronnkirke/til-forsiden/skaperverkets-dag2

KAMPEN MOT PLASTFORURENSING: En tredjedel av verdens utslipp av plast til havet kommer fra de fire landene som er omfattet av årets TV-aksjon. (Illustrasjon: WWF)

Innsamling av klær, sko og sengetøy til Ukraina

v/Tro-Håp-Kjærlighet

Første og siste lørdag i mnd. kl. 12-14.00
v/Lærerhøgskolen på Breistein, Olav Bjordalsvei 43

Pakkes i sekker - kr. 50.- pr. sekk

Kontaktperson: 99 64 24 70 • www.thk.no

Kirkesangen er tilbake!

– Det gjorde godt å endelig kunne slå opp dørene og si «kom, kom», sier Arne Mulen, sogneprest i Åsane menighet og fungerende prost i Øystein Skauges ferietid.

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

GLEDER SEG OVER GJENÅPNINGEN: – Det er det at vi står der og sammen tar imot Herrens velsignelse. Jeg har ikke et vondt ord å si om gudstjenester på internett, men det blir aldri det samme, sier Arne Mulen.

Fra 15. juni ble det lempet noe på korona-restriksjonene, blant annet ved at taket på antall personer samlet til gudstjeneste ble økt fra 50 til 200.

– Det var sterkt å komme tilbake hit etter ferien, og få oppleve en gudstjeneste med 180 mennesker til stede, sier Arne Mulen.

– Nok en gang fikk vi oppleve hvordan sangen løfter seg når over hundre mennesker synger i kor i et flott kirkerom. «Dette var lenge siden» tenkte jeg da; «dette har jeg savnet».

– Smittetallene er begynt å stige igjen. Frykter du en ny nedstenging av kirkene?

– Jeg håper vi kan unngå det, men vi kan ikke utelukke det. Nå er det vel fortsatt slik at vi snakker om lokale oppblomstringer, og det jobbes veldig målrettet med smittesporing og isolering. Det er dét som blir spennende å se; om høsten blir slik at man lykkes med det, eller om man kommer til et punkt der en ser at vi er i ferd med å miste kontrollen.

Et av kirkens viktigste tiltak under pandemien har vært å gjøre gudstjenestene tilgjengelige på nett. Åsane menighet har i tillegg lagt ut en ny podkast hver helg.

– Totalt sett så har kirken blitt mye mer til stede på nett gjennom denne tiden – og det har vært fint – men jeg synes nok også at koronatiden har vært en påminnelse om hvor

viktig det er at mennesker kommer sammen på den samme plassen; at vi har gleden av å synge i lag og oppleve fellesskapet som sangen gir oss. Om vi er ti eller femti eller 150 er ikke så viktig – men det er det at vi står der og sammen tar imot Herrens velsignelse. Jeg har ikke et vondt ord å si om gudstjenester på internett, men det blir aldri det samme.

– Det nærmer seg nå tiden for en rekke kirkekonserter. Vil det bli satt noen begrensninger på disse?

– Foreløpig er det grensen på 200 personer som gjelder der også. Men jeg undrer meg over at ikke flere artister velger å benytte seg av denne muligheten. Kulturlivet er velkommen til å bruke kirkene frimodig.

– Er det begrensninger på hvilke typer artister som slipper til?

– I utgangspunktet ikke. Programmet som blir presentert bør være av en slik art at vi kan rettferdiggjøre å ha konserten i et kirkerom, men vi er ikke strenge på det. Vi tenker ikke at all musikk

må være sakral eller ha et kristent innhold, men vi ønsker jo at det er elementer i konserten som knytter an til at vi nå er i et kirkerom.

– Så her kan du rett og slett gå ut med en oppfordring til artister?

– Ja, de er hjertelig velkommen.

– Hva med kor? Hvordan kan man få plass til både et stort kor og publikum når det skal være en meter avstand mellom hver person?

– Kormedlemmer må også holde avstand til hverandre. Heldigvis har mange kirker plass til at et kor kan breie seg utover i korpartiet. I tillegg kan det da være inntil 200 mennesker i kirkerommet, for de medvirkende teller ikke i oppmøtetallet.

– Er det fortsatt begrensninger på kirkens øvrige aktiviteter, som åpen barnehage og eldretreff?

– Den generelle anbefalingen fra kirken sentralt er å være særlig varsomme med personer i risikogrupperne, og tenke godt gjennom om vi kan starte opp igjen arbeidet. Da går det på avstand, håndhygiene og ikke minst på servering.

For barn og ungdom gjelder det andre regler. Det betyr at barnekor kan drives omtrent som normalt, og det er også mulig å dra på leir med konfirmanter.

– Det blir ikke som en helt vanlig leir, men avstandskravet vil

være opphevet mens vi har programaktiviteter – så vi begynner å nærme oss en normalitet i det. Det er jeg glad for, for det er mye som er blitt tatt fra barn og unge denne våren og sommeren.

De aller fleste aktivitetene starter nå opp igjen – men med tilpasset program. Det eneste som ikke starter opp igjen nå i første del av høsten er eldrearbeidet.

– Vi avventer situasjonen på hva vi gjør med tanke på eldrearbeidet. Det blir ikke startet noe opp i første del av høsten. Dette er en vanskelig balansegang, sier han, og legger til at han er veldig glad for at det er såpass mye som kan startes opp igjen.

– For meg har det vært en sorg og en smerte å kjenne på disse begrensningene som vi har måttet leve med fra mars og utover, sier han.

– Det har vært vanskelig i møte med begravelser når det er begrenset til at kun 25 mennesker kan være med. Det var heller ikke lettere da det gikk opp til femti. Det har ikke vært så lett, selv om folk har vist forståelse.

Mer informasjon om gjenåpningen/oppdatert smittevernveileder for kirken: kirken.no/korona

I ÅSANE KIRKE

Babysang for de minste

› Mandag og torsdag kl 12.00
Kom og bli med på babysang i det flotte kirkerommet i Åsane kirke! Sammen synger vi velkjente barnesanger og regler. Sangene gjør vi levende ved hjelp av bevegelser og sansestimulering.

Aktiviteter for de større

› Løvegjengen (4-åringer)	› Leker og materiell
› Førskolegruppe	› Lekerom og gymrom
› Formingsaktiviteter	› Snekkerbod

Andre aktiviteter og fellesarrangementer

› Felles samlingsstund	› Åpne familiedager
› Karneval og julefest	› Internasjonal dag
› Turdager/utflukter	› Babymassasjekurs

Se vår hjemmeside www.aasanemenighet.no og Stjernen Åpen barnehages Facebook-side «Stjernen Åpen barnehage». Her finner du info om hva som skjer i tiden som kommer. Har du spørsmål? Kontakt styrer Kåte Bølstad: 55 36 22 62 / 917 24 471. Hjertelig velkommen!

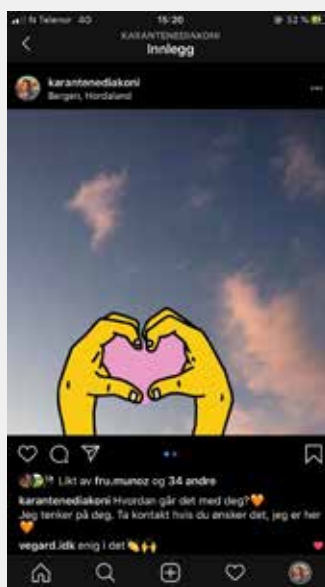
www.aasanemenighet.no

Kveldsandakt på Instagram

Fellesskapet blir styrket når vi tydelig viser at vi ønsker å være sammen med ungdommene også på deres premisser.

TEKST: SIRI MJØLSNES, UNGDOMSARBEIDER OG DIAKONIMEDARBEIDER I ÅSANE MENIGHET

FELLESKAP PÅ INSTAGRAM:
Vi er kirke sammen selv om vi ikke kan møtes. (Skjermfoto)

I kjølvannet av nedstengingen i midten av mars var vi mange som måtte tenke nytt rundt vår egen arbeidshverdag. Som nyansatt kjente jeg på at relasjonene og fellesskapet med ungdom var under press. En av løsningene ble da en Instagram-konto med navnet *Karantenediakoni*.

Målet i starten var enkelt; vær her, bygg fellesskap, oppretthold kontakten og spre glede i en tid preget av usikkerhet. Det ble live-sending fra stuen med lovsangkonsert, og vi bakte både boller og bananbrød sammen. Etter

hvert ble det andakt med lystenning hver kveld i ti-tiden; først fra Karsten Isachsen sin bok *Livsglede* (1994), deretter *Den lille prinsen* av Antoine de Saint-Exupéry og SVK av Roald Dahl.

Det å være en konstant i en hverdag som opplevdes annerledes og tidvis også usikker var godt både for meg og for ungdommene. Jeg fikk flere meldinger om at de brukte kveldsandakten som en måte å falle til ro på før de skulle legge seg om kvelden.

Det er kjekt å få dele litt av det fine fellesskapet som ble skapt på denne plattformen. Det gir meg håp om at det å bygge fellesskap også er mulig når ting ikke er slik vi pleier å ha det, og at vi aldri må tenke at vi ikke kan utgjøre en forskjell i et tomrom.

Karantenediakoni har nå 182 følgere og er fortsatt en aktiv konto som brukes i arbeidet med ungdom og konfirmanter. *Haukås nærkirke_ung* er en annen slik konto. Denne er det Susanne og Vegard Feste Ingebrigtsen som har jobbet med, og også her har det vært kontinuerlig aktivitet.

Ekstra stas er det å se at ungdommene selv organiserer seg til å videreføre det fellesskapet som etableres på nett. En gjeng fra Haukås nærkirke har laget seg en konto (*Haukås memes*) og skaper morsomme bilder (memes) med utgangspunkt i det som skjer i kirken.

Åsane
BEGRAVELSESBYRÅ

DØGNÅPEN
TELEFON
55 18 90 00

OMSORG VED LIVETS SLUTT

WWW.ASANELEGRAVELSE.NO
BLOMSTERBESTILLING 55 19 72 05 | HILDESBLOMSTER.NO
VI LEVERER BLOMSTER FRAKTFRITT TIL
ALLE VÅRE SEREMONIER

Abbedissen
begravelsesbyrå as

Fyllingsdalen Døgnvakt 55 15 40 90
Åsane Døgnvakt 55 25 31 00

TILLITEN TIL OSS VIL BLI GODT IVARETATT

www.abbedissen.no

Arna
GRAVFERDSBYRÅ

Vi kan hjelpe til med
rådgivning og tilrettelegging
ved begravelser og bisettelser.

Døgnvakt 55 24 08 08
www.arna-gravferdsbyraa.no
Lakslia 13 • 5261 Indre Arna

Koba Christensen
BEGRAVELSESBYRÅ

130 års erfaring - Din trygghet i en vanskelig tid.

- Gratis samtale i hjemmet
- Egen blomsteravdeling
- Alle prisklasser - forhåndspris
- Gravmonumenter

Dreggsallm, 5003 Bergen **Telefon: 55 300 800** post@koba.no, www.koba.no

Dåp, konfirmasjon eller bryllup?
Vi har det du trenger for å dekke ditt nydelige festbord!

Løiten Lys Bergen for mer informasjon.

*Vi holder til på
Åsane Storsenter,
bygg A, 2.etg.*

Løiten Lys Bergen

www.loiten-lys-bergen.no

HVORFOR BETALE MER FOR SAMME TJENESTER?

VI HAR FASTPRIS PÅ SEREMONI, SOM INKLUDERER ALT DU TRENGER

BERGEN
GRAVFERDSHJELP

DØGNVAKT 55 98 80 00

BERGENGRAVFERDSHJELP.NO
LUNDHAUGEVEIEN 14, 5221 NESTTUN

Det er ingen selvfølge at noen ordner bursdagsgave

Tusenvis av barn i Norge opplever at det knyter seg i magen hver dag.

Vil du hjelpe familier som sliter med alkohol- og rusproblemer?

Send **VIPPS** til **13130** (valgfritt beløp)
Send **SMS "BK VENN"** til **2210** (kr. 100)

Blå Kors

VI TRENGER FRIVILLIGE.

Har du tid til å bry deg og lyst til å utvikle deg?
Årlig besvarer vi omkring 200 000 henvendelser på telefon og internett, likevel er det en av tre som ikke får svar.

Les mer og meld din interesse på kirkens-sos.no

KIRKENS SOS

Å snakke med folk om livet gir mening.

Annonserer?

En annonse i menighetsbladene når alle husstander i Arna, Osterøy, Åsane, Salhus, Eidsvåg, Lønborg og Biskopshavn.

For annonsering - kontakt Torill Hatlebrekke Husebø på

995 50 787

Min tro

Snakk med Gud!

Jeg vil anbefale alle å snakke med Gud på samme måte som vi til daglig snakker med hverandre. Det er ikke verre, og Gud ønsker at vi tar kontakt med ham.

AV SVEN HAUKENES

Sven Haukenes (foto: Privat)

Jeg har kanskje hatt en litt uvanlig reise med hensyn til det å være kristen.

Jeg har alltid vært opptatt av kristendommen uten at det førte til noen kontakt med Gud. Bibellesning ble gjennomført, men det var noe som manglet. Da jeg ble pensjonist, bestemte jeg meg for å ta kristendommen noe mer alvorlig. Jeg oppsøkte biblioteket, og fant der «Kristen med god grunn» av Stefan Gustavsson.

Boken tok mellom annet for seg en betenkning om sannsynligheten for at skaperverket var en tilfeldighet. Forfatteren diskuterte seg fram til at sannsynligheten for dette var mikroskopisk. En annen sak var beskrivelsen hans om ondskap og lidelse. Han skriver: «I den lidelsen vi ikke kan forstå, tilbyr Gud seg selv, sin trøst, sin kraft, sitt nærvær og et håp for fremtiden». Denne setningen fikk stor betydning for mitt syn på Guds virkelighet.

Videre leste jeg «Studentbibelen» og tok noen kurs som adventistene tilbød. Også her ble lesingen av bok og undervisningsbrev fullført, men fremdeles manglet det noe. Jeg fikk så kontakt med en i menigheten som jeg begynte bibelstudier med. Det gav meg et puff videre, spesielt når han nevnte at han brukte bønn. Han lånte meg boken «Fra bønnens verden» av Ole Hallesby. Hallesby studerte hos en prest i Sveits, og ble overrasket over hvor enkelt han snakket med Gud. Det var helt dagligdags prat. Også dette fikk betydning for min tilnærming til Gud.

Da jeg en morgen begynte å fortelle Gud om det jeg hadde på hjertet, var det plutselig noe som skjedde. Jeg ble oppløftet og glad på en helt ny måte. I dagene som fulgte ble det en vane å snakke med Gud. Jeg opplevde etter hvert Guds fred, noe som tidligere var uforståelig.

Jeg ba Den hellige ånd rydde opp i hjernen min, siden jeg var misfornøyd med at det var hjernen min som styrte meg og ikke jeg som styrte hjernen. Ideen til dette kom fra boken «Hjernen er stjernen» av legen Kaja Nordengen. Den fortalte

meg at personligheten min ligger i hjernen og at hjernen på eget initiativ samlet på gamle minner som jeg ønsket å kvitte meg med. Etter hvert så forsvant de gamle minnene eller ble mye svakere, samtidig som personligheten min ble helt forandret.

Forskjellen i forhold til tidligere er at jeg nå har et fast anker til Gud gjennom å tro at Jesus er Guds sønn. Det er nå lett å håndtere fristelser ved å holde meg til budene. «Den gamle Adam» vil alltid forsøke seg på ny. Men nå er alltid Jesus med i den kampen, han er seierherren.

Ut fra dette vil jeg anbefale alle å snakke med Gud på samme måte som vi til daglig snakker med hverandre. Det er ikke verre, og Gud ønsker at vi tar kontakt med ham. Tenk på Gud som en far som vil høre på barna sine når de gledesstrålende kommer hjem og forteller om sine opplevelser ute.

Min tro omfatter også synet på Guds virksomhet, som jeg var inne på tidligere. Gud har skapt verden på en måte som han var veldig fornøyd med. Alt finnes i naturen som gjør at vi som mennesker kan leve. Gud er et åndelig vesen som bruker menneskene til å utføre sine gode gjerninger. Bonden skaffer oss mat, fiskeren fisk og bonde og jeger skaffer oss kjøtt. Alt dette fordi forholdene Gud skapte ligger vel til rette for at vi kan bruke naturen til vårt daglige brød.

Hjernen vår er laget slik at pusten går automatisk så lenge vi lever. Hjernen er også laget slik at den kan utvikles videre med forskning. Legevitenskapen er et eksempel på dette. Det er Guds vilje at vi bruker hjernen til å finne ut av skaperverket, og at vi kan ha utfordringer på mange områder.

Men vårt ansvar for å ta vare på skaperverket har ikke vært godt. Gud ser forvitringen, men gjør ingenting med den. Vi må selv ordne opp i egne problemer. Vi ser ingen tegn til at Gud griper inn i vår hverdag. Men Gud er ikke likegyldig i forhold til avgudsdyrkelsen vår. Han godtar ondskapen inntil videre fordi vi er skapt med en fri vilje. Men Guds rettferdighet viser seg til slutt i dommen. Uten dom ville Gud vært likegyldig.

Jeg tenker at kirkens læresetninger må ta hensyn til dagens tilstand og erfaringer som vi har opplevd opp gjennom tidene. Det som var riktig i 1530 er ikke nødvendigvis riktig i dag. Men bibelen, det vil si overleveringene fra profetene og apostlene, står fast.

Sol over Steinsdalen

SOMMERSØNDAG VED SELET: Budeien Torbjørg Sekse øser opp rømmegrøt fra «den sorte gryte». Fra høyre: Yngstesønnen Lars, faren Ola O. Steine («Gamle-Ola» eller «Ingola» på folkemunne), herr Ullestad, Einar Steine, eldstesønnen Ola «Vetle-Ola» Steine, Ola Lundanes, Margit Steine (gift med Einar), Alida (som for en gangs skyld hadde fri), Herborg Lundanes (gift med Ola) og Torbjørg Sekse. (Foto: Privat)

«Ingolebøen» er det lokale navnet på gården som er opphavet til så mye godt for mange. Jeg tror ikke på tilfeldigheter, og er sikker på at vår lille familie ble styrt nettopp dit.

TEKST: THRUDE DEISZ

Norge var i krig. Min far hadde ikke fått avtjene militærtjeneste på grunn av en sykdom som barn. Ettersom han absolutt ikke ønsket å bli innkalt til «siviltjeneste» hos okkupantene måtte han bort fra byen.

Farmor var sjømannsenke og arbeidet det meste av sitt liv i familieforretningen i Øvregaten. I årenes løp ble hun godt kjent med en tilreisende stamkunde. Han drev gårdsbruk i Hardanger – og han trengte arbeidskraft. Slik kom vi til «Ingolebøen»; pappa som dreng, mamma ble innejente, og jeg – heldige ungen – hadde den mest vidunderlige, lærerike og spennende tid i mitt liv. For de voksne «fant» hverandre. De utviklet et vennskap som varte resten av livet.

Vi kom til Steine en sommerdag – på sykkel. Det duftet fra høyet i hesjene og rosene rundt det åpne bislaget, og ripsen var rød og fristende. De hadde ingen unger selv, men de tok varmt hånd om alle som kom i deres nærhet. Der var – besynderlig nok – både tid og kjærlighet til oss alle. Og jeg fikk noen venninner på nabogårdene. En av dem har jeg fremdeles; hun er slik jeg tenker meg en typisk kvemming; trygg, våken og uhyre frittalende.

Da vi ble litt eldre fikk jeg ha med meg min kusine, og vi

mimrer stadig om våre opplevelser på Ingolebøen. Det er ikke få ferier vi har hygget oss der.

En ny og eventyrlig verden

Den første naboen vi møtte var bare litt eldre enn meg, og selve inkarnasjonen av eventyrene; en alveaktig, langlemmet blanding av heks, hulder og prinsesse i kort blomstret kjole. Hun hadde langt mørkt flagrende hår, og kom dansende mot oss på bare, brune ben – med strålende øyne og et stort hvitt glis. Jeg var måpende betatt fra første øyeblikk.

Løen på gården var diger – og full av alle dyrene du ellers bare hadde sett i billedbøker. 12 kyr sto i bås på hver sin side av midtgangen i fjøset, det var stall til husets trofaste fjording «Øykjen», og det var grisehus som luktet gris. Sauene holdt til i «flore» i kjelleretasjen, og vegg i vegg var hønsehuset med hønsegården utenfor på marken.

Selv utedoen – eller «Vetlahuset» – var spesielt. Det hadde to hull med lokk, og var så velskrubbet at treverket kjentes som silke mot huden. Metallskilt dekket veggene med den tidens reklamer, blant annet for Fyffes bananer og Tidemanns tobakk – den siste illustrert med en sjulke i gul sydvest og snadde – og (etter krigen vil jeg tro) et stort bilde av kong Håkon. Prinsesse Märtha og kronprins Olav hang derimot i stuen.

I en rekke fra våningshuset lå «Stabburet», «Smio», «Røykje-huset» og «Kjeldo». Sistnevnte var et slags brønnhus med dør og kroker og skifertrinn ned i vannet. Her sto store melke-spenn til kjøling før de ble fraktet til meieriet under Fossen. Stabburet duftet nydelig av røykekjøtt og pølser som hang til tork, samt stabler av flattbrød.

Kakebakst i kjellerrommet

Gården var nokså selvforsynt. Fisk fra elven og jakt i fjellet tok Vetle-Ola seg av. Da fikk drengen være med. Det meste av håndverk utførte de selv. I så måte var Gammel-Ola litt av en tusenkunstner. Yngstesønnen Lars «sto hos» i alle prosesser. Han hørte ikke til de snakkesalige, men det han sa var oftest så slagferdig at noen siterer ham fremdeles. Som sin bror var han humoristisk, sterk som fjell og – ifølge min mor – en kløpper til å danse.

Alida var sjelen i huset, ekstremt gjestfri, jobbet tidlig og sent – inne og ute – og tok seg av alt og alle. I sin ungdom hadde hun vært i tjeneste hos en prest i byen, og hun var en glimrende kokke som trådte til og «kokte» ved store begivenheter i dalen.

Under våningshuset fantes det en kjeller med to rom. Det minste hadde ørten hyller hvor allehånde glass og krusker med hermetiserte delikatesser sto på linje. Poteter og kålhoder manglet heller ikke, og der var hjemmelaget saft i lange baner.

Det andre kjellerrommet ble brukt til baking noen ganger i året. Her dominerte en gedigen grue med glødende orreved og en svær støpejerns-takke. I en halvsirkel ved det store bordet foran satt så Alida og fire-fem nabokoner iført hvite forkler og ditto nakkeknyttete skaut. Med en spesiell «smårutet» kråtakjevle rullet de ut deigemner til svære løvtynne, lekke og sinnsykt gode kråtakaker. Det er meg fremdeles ubegripelig hvordan noen kan få mel, salt, vann og gjær til å smake så godt! Kanskje var det orreveden de brukte, den svakt svidde kanten rundt hver kake? Eller gleden og stoltheten de la i det de holdt på med?

Veltet melkebøtten

Dagene gikk, uker og måneder, årstider skiftet. Jeg var med i floren hver kveld, hadde min egen florsoverall – kunne navn på kyrene, lærte å måke og å stikke den lange uhamslige pinnen sidelengs i gulvhullet til gjødselkjelleren; det ble ofte tett.

Noe av det aller koseligste var å holde hånden i et vaskefat med melk og få kalvene til å sutte av fingrene mine. Det var alminnelig melk – ikke den kalven skulle hatt. Tenkte overhodet ikke i de baner den gangen – bare nøt den deilige råmelkspuddingen til søndagsmiddagen.

Jeg husker ikke hvor gammel jeg var da jeg ville lære å melke. Det var så inderlig trygt og koselig når Alida satt på krakken; vasket av juret mens hun småpratet kjærlig – før hun hvilte pannen mot kyrebukken og du kunne høre lyden av melkestrålene som rytmisk sprutet ned i den blanke bøtten.

Selvsagt skulle jeg få prøve. Men det var ikke så lett, å klemme og trekke uten at det ble for mye av noen av delene. Angjeldende ku kjente nok forskjell – jeg tror faktisk jeg kom

til å kile henne i mine forsiktige tilnærmelser. I hvert fall fikk hun nok og stakk resolutt den ene foten opp i bøtten så den veltet – og tårer fløt. Men de voksne bare lo, og sa at det gjorde ingen ting. Det ble ikke flere forsøk den kvelden, men jeg kan faktisk melke.

De grønnkledde kommer

Tyske soldater var stasjonert rundt i dalen, men jeg hadde ikke noen fornemmelse av at de var farlige før den dagen en liten avdeling soldater kom trampende oppover landeveien i full mundur – det vil si uniform, hjelmer og rifler. Beskjeden om at de var underveis spredte seg som en løpeild; de skulle ha husundersøkelser.

De voksne ble alltid litt annerledes når «de grønnkledde» var i nærheten; men denne gangen utløste det illevarslende uhygge og hektisk aktivitet. Jeg følte meg ikke høy i hatten der jeg sto alene i den mørke gangen. En av soldatene kom ut fra kjøkkenet. Han så på meg med verdens snilleste og tristeste øyne, klappet meg forsiktig på hodet og sa med lav stemme at jeg ikke måtte være redd – han sa «bange», et ord farmor brukte. Jeg slappet faktisk av, og har aldri tenkt tilbake på den opplevelsen som annet enn god – og litt vemodig

Men *etter* krigen fikk vi jo vite at noen hver hadde hatt ting å skjule. Fra hemmelige steder ble det lyttet til radiosendinger med nyheter fra England!

Da freden kom

Det har nettopp vært 75-årsjubileum for frigjøringen. Glimt fra den dagen er tindrende klare. Det var deilig mai-vær. Rett opp vis-a-vis gården – bak en bratt fjellhammer – ligger Rosslund, en vakker liten verden for seg selv, med flere fine gårder. Fra kanten av en stor V-kløft er det utsyn ned i dalen.

Litt ut på dagen den 8. mai sto det plutselig en menneskeklynge i kløften. De hujet og bar seg som forrykte, løftet armene over hodet og bøyet seg opp og ned mens de skrek «hurraaaa» og viftet med et svært norsk flagg. Flere flagg ble hentet frem fra løer og loft. Folk sprang omkring mellom gårdene og spurte hverandre om det var sant; var det virkelig fred?

FRA EIKEHAUGEN (NEDENFOR TOKAGJELET): På ulendte steder slo Ola for hånd, og Alida kastet tauet som skulle legges om høybøren – før de «låste» det med en innretning de kalte «håvalden» og bar det på ryggen ned til høyvognen. Ungene – som for anledningen drar seg på bakken – er kusine Ninni og broren Atle. Bildet er tatt på midten av 50-tallet, og fotografen er faktisk artikkelforfatteren.

SELET SLIK DET VAR: Jeg har mange gode minner fra selet eller seteren oppe «på Skogen», som for lengst er restaurert til det ugjenkjennelige. Fra høyre: Synnøva og Ola Rosslund med barnene Matti og broren, Alida, Esther (skribentens mor), Vette-Ola og skribenten selv (helt til venstre) – noen år yngre enn i dag. (Foto: Privat)

Noen gråt av glede, men de fleste lo og sang og danset og klemte luften av hverandre på et for trauste «dalinger» nokså atypisk vis. De blåste i bukkehorn og var i det hele tatt totalt ville av lykke og frihetsberuselse. Senere kokte de sikkert rømmegrøt, som alltid når det skjedde noe spesielt, og om kvelden ble det dans på tunet til langt på natt.

Alidas blinde bror Martin hadde fele. På den kunne han spille alt fra salmer og brudemarsjer til dansemusikk. Pappa hadde som alltid «musikken» – det vil si det store knappetrekkspelet – med seg, og de spilte med begeistring akkurat det folk ønsket seg.

Emissærer på gårdsbesøk

Ellers var det ofte sang og musikk og en svingom på det store kjøkkenet i helgene etter florstid. Det forhindret ikke at mange av de samme menneskene tok den røde kirkebussen til gamlekirken i Vikøy påfølgende søndag. Det var langt til kirken, men nede ved hovedveien lå bedehuset. Der fikk jeg bli med ganske ofte. Mitt første inntrykk derfra var at de sa punktum etter hver setning i skriflesningen. Og så var det ikke prest, men emissær.

Sistnevnte kom på gårdsbesøk i forskjellige utgaver – men alltid milde, alvorlige menn. Da var det litt lengre seanser ved bordet, for med en «fagperson» i huset, var det han som ba for maten. Ellers klarte det seg med at Alida «knepte i hop», det vil si foldet hendene.

Jeg husker bare én av emissærene. Han sov på det grønne rommet på «lemmen» – vegg i vegg med «Blåkammerset»,

der min kusine og jeg huserte. Om kvelden pleide han å be lenge og lydelig mens han holdt på med aftentoalettet, og vi kusinene – som er utstyrt med en til tider ganske plagsom humoristisk sans – trodde vi skulle dø der i dynene våre i forsøket på å være lydløse.

Litt om maten

Til kvelds etter florstid spiste vi ofte bygg- eller havregrøt med surmelk til. Og så vanket det av og til noen nydelige, små spekesild – som vi rensket med fingrene – og poteter. Den silden tror jeg de må ha laget selv, for jeg har aldri fått noen like gode senere – og jeg har alltid vært en glad silde-spiser.

En spesialitet var «vollandsteik». Det var røykekjøtt og ditto fleskebiter i en hvit saus, pluss poteter. En annen favoritt var knote (raspeballer) med røykekjøtt – som kunne vært julens pinnekjøtt, bare skåret i små rektangler med to-tre pinner i hver bit.

Det går ikke an å snakke mat i Hardanger uten å nevne dravle. Det er nesten helseskadelig godt for oss som liker det, og direkte avskyelig for andre. Det er altså fersk melk som – hvis man har tid – kan kokes så lenge at den blir rødlig (rauddravle) og tilsettes løype så den brister. Man kan også tilsette reinlav. Da heter det «måsadravle» og er om mulig enda bedre! Det finnes også en korttidsvariant, men da blir den ikke rød eller så intens i smaken.

Duften av nystekte brød fra ovnen i den sorte vedkomfyren

var også forjettende, skjønt mindre eksotisk. Ved siden av på vedkassen satt Vetle-Ola som en tilfreds Askeladd og koste seg med å fortelle historier og småerte oss ungene. Det var mye humor og latter på Steine.

Et tidlig minne

Jeg har nesten bare gode minner fra Steine, og to forferdelige. Det første var en vårdag da jeg skulle mate kyllingene i nettingburet. Jeg løftet karmen litt for å skyve inn vannskålen. Da jeg slapp karmen tilbake, hadde et lite gult nøste stukket hodet under. Jeg ser fremdeles for meg de tynne benene som spreller vilt – før de blir helt stille.

Paniske hyl fikk de voksne til åstedet – det ble trøstet og klemt, og de sa at det gikk så fort at kyllingen helt sikkert ikke hadde hatt det vondt. Det andre minnet skal jeg ikke beskrive. Det var også et slags uhell, for de pleide å holde oss ungene inne på slaktedagen – der det verste foregikk nedenfor floren og «vetlehuset».

Når vi først åpner minnedørene kommer det også mye koselig frem, som da pappa lånte Øykjen og kjerre for å få flyttet noen lass med jord hjemme på Eidsvågneset. Dette var før de lange tunnelenes tid, så de reiste gamleveien ytterst mot Tokagjelet.

Pappa installerte seg med et par høysekker, og startet en sen kveld. Vi hadde hverken bil eller kjørevei, bare hest kunne

komme ned til løypestrengen til huset. Kanskje noen rystet på hodet over denne forrykte byfyren, men det gikk bra.

Han returnerte på samme måte. De kom vel frem utpå dagen, selv om han innrømmet å ha duppet av noen ganger i nattens løp. Det er ikke sikkert det hadde gått så bra i 2020. Og Øykjen hadde neppe fått så mange godbiter og ditto ord som da han var kløvhest i byen.

Det lykkelige selet

Vi hadde mange trivelige dager fra selet eller seteren på Kvamskogen. Dit dro de med dyrene hver sommer, en deilig tid for både to og firbente. Der satt så mye godt i de gamle grå tømmerveggene.

Ofte hadde de hyret budeie i uken, og brukte helgene som en slags ferie fra hverdagen i dalen. Da kunne det være et yrende liv der: både dalinger og hyttefolk fra byen, som kom på selet for å kjøpe melk og få seg en prat. Alida serverte ofte rømmegrøt og kaffe, og folk satt rundt i haugene og koste seg i en atmosfære av fred og fordragelighet, og et fellesskap man gjerne vil bære med seg.

Det var i det hele tatt mangfold og en toleranse for «annerledeshet» som ikke var så vanlig. Selv om jeg visst ikke riktigg fattet det før jeg ble voksen, så har disse varme og vidsynte vennene fra min barndoms dal lært meg så mye – og gjort meg til et rikere menneske.

www.eidsvaagauto.no – Følg oss på Facebook

EIDSVÅG AUTO AS
 Aut. bilverksted • Karrosseri
 Lakkeringsverksted
 Eidsvågbakken 21 - 5105 Eidsvåg

Tlf. 55 25 10 20

Åsane Senter • Sletten Senter

Alltid en anledning!

TOPPE BLOMSTER
 - fra hjerte til hjerte

www.toppeblomster.no Tlf: 55 18 03 00

Kjøkken • Bad • Garderobe

Salhusveien 55, 5131 Nyborg
 Tlf. 55 53 98 40
www.jcinterior.no

Besøk en av Norges største shop in shop

ADVOKATGRUPPEN BERGEN

- Arv/gaver • Familie • Ektepakter • Samliv
- Kontrakter • Kjøp/salg • Trafikk- og transportrett.

15 prosent rabatt til nye klienter fra Arna, Åsane og Osterøy! Hjemmebesøk mulig.

Sandviksbodene 1H-Slaktehuset, 5035 Bergen • Telefon: 920 41950
 E-post: bernhard.hauge@agbergen.no • www.agbergen.no

Herlige ullklær til hele familien får du på **Janus Kultursenter**, Espeland eller på nett: www.janus.no

Rolf's Matbu og Selskapservice
 EIDSVÅG I ÅSANE • 29 ÅRS ERFARING

Vi leverer eller du henter!

VI LAGER MAT TIL:

- Konfirmasjon
- Dåp
- Runde dager
- Kurs
- Minnestunder

Eidsvågveien 150 • 5105 Eidsvåg i Åsane
 Tlf: 901 58 960 • post@rolfsmatbu.no
www.rolfsmatbu.no

Advokatfirmaet

Sigrun Pedersen M.N.A.

- Arv/gaver
- Barnerett
- Familierett
- sambo/ekteskap
- Samlivsbrudd
- Kjøp/salg fast eiendom
- bolig/hytte

Litleåsvg. 49, 5132 Nyborg.
 Inng. C, 3. etg. (Bergen Kontorhotell)

Tlf.: 55 18 86 00/Skype
advokat.sigrun.pedersen@hotmail.com

Skaperverket er truet

Som kristne vet vi at Gud, den allmektige, har skapt himmel og jord. Det er så stort og ufattelig at det tar pusten fra oss. Men like sikkert og visst som at Gud er skaperen, så har Han satt mennesket som forvalter over sitt skaperverk til Hans navns pris og ære, og til menneskets og våre medskapningers ve og vel.

TEKST: TOR D HANSON

Så kan vi saktens spørre: Hvor godt har vi lyktes med dette? På et punkt kan vi si at vi har lyktes svært godt. I forvalteroppdraget ligger også at vi skal bli mange og fylle jorden. Menneskets «fotavtrykk» på kloden er nå så kraftig og sterkt at det er i ferd med å skape en varig endring til det verre av livsvilkårene for alt som lever, hevder mange. Det er om slike

forhold de to bøkene som vi nå kort skal presentere, handler.

Den første boken, «Verden på vippepunktet – hvor ille kan det bli?», er skrevet av professor i biologi ved universitetet i Oslo, Dag O. Hessen. Han har skrevet flere populærvitenskapelige bøker, og er en ypperlig skribent som har vunnet priser for sine bidrag til kunnskapsformidling. Hessen skriver ut fra et materialistisk-evolusjonistisk perspektiv, og er åpen med at han ikke er ute etter å tilfredsstille menneskers metafysiske behov.

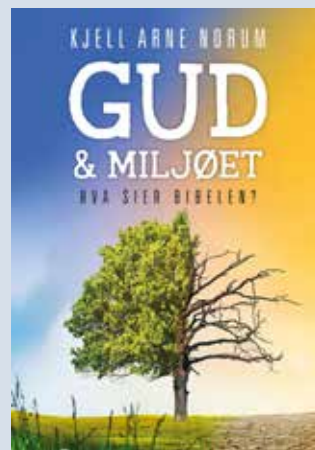
Hessen påpeker at menneskene i industriell tid har hatt en enorm innvirkning på miljøet på jordkloden. Påvirkningen er så sterk at vi står midt i en skaperprosess av en ny tidsalder: menneskehetens geologiske periode – antropocen, som fagfolkene kaller det.

Tre faktorer spiller inn:

1. Vi er i ferd med, gjennom bruk av fossilt brensel, å fordoble atmosfærens CO₂-konsentrasjon i forhold til førindustrielt nivå. I løpet av få tiår er vi der. Konsentrasjonen av andre klimagasser som metan og lystgass er også i sterk vekst.
2. Menneskelig aktivitet er medvirkende årsak til vesentlig reduksjon av bestandsantallet i en lang rekke arter av høyrestående organismer.

3. Verdens folketall fortsetter å stige. Befolkningene urbaniseres og får økende materielle krav og forventninger.

Hessen gjør oppmerksom på at slike endringer kan føre til irreversible vippepunkt hvor naturen ikke kan bringes tilbake til tidligere likevekt. Men han vil ikke være noen dommedagsprofet. Han skriver: «Jeg mener oppriktig at situasjonen er nokså mørk, selv om det ikke er slik at verden vil «kollapse». Jeg tror samtidig det ikke er noe galt å bli litt skremt av den situasjonen vi står overfor». Boken bør absolutt leses av alle som er opptatt av miljø- og ressursituasjonen i verden og, ikke minst, av framtiden for de kommende slekter.

Den andre boken vi vil trekke fram, er «Gud & miljøet – hva sier Bibelen?» skrevet av pensjonert sokneprest Kjell Arne Norum. Gjennom boken aktualiserer han klima- og miljøspørsmål for den kristne lezerskare. Ved bruk av bibeltekster, salmevers og dikt viser forfatteren at det er mange tilknytningspunkt i Bibelen og

salmeskattene til dagens aktuelle natur-, miljø- og ressurs spørsmål.

Boken kan inspirere oss til å ta bedre vare på kloden vår slik at jorden blir levelig og naturen en kilde til glede for de kommende generasjoner. Bibelens formidling om skaperverket er en kilde til inspirasjon og et positivt syn på menneskeverdet. Dette påvirker holdningene våre, og kan gi sterk motivasjon til handling.

Boken er absolutt å betrakte som en «oppbyggelsesbok». Bak i boken finnes det en studie- og samtaleplan. Boken egner seg altså ypperlig til bruk i bibel- og samtalegrupper i menighetene.

Hva skjer med bedehusene?

I musikkteaterverket «Bedehus» får publikum fragmenter av minner, smaker og framtidshåp. Er dørene åpne nok til å slippe framtiden inn?

TEKST: MAGNE FONN HAFSKOR

Under Bergen kirkeautunnale blir det i år fremført en spesiell og annerledes arbeidsvisning av det nye musikkteaterverket «Bedehus».

– Det foregår nå en dekonstruksjon av alt bedehusene har huset i nesten 200 år, forklarer forklarer Sigrun Jørdre, sangpedagog ved Bergen kulturskole og sopran i Tabula Rasa-ensemblet.

– Bedehuset var samlingsstedet for alle for ikke mer enn 40-50 år siden. Nå blir de løe og skatehall, eller bare hus. Dør bedehuset da?

«Bedehus» er et samarbeid mellom vokalensemblet Tabula Rasa, pianist og komponist Else Olsen Storesund (også kjent som Else Olsen S.), Ingrid Askvik (regi) og Silje Sandodden Kise (scenografi). De har sammen arbeidet med å forme et verk basert på bedehuskulturen, ut fra et samtidsmusikalsk perspektiv.

Askvik har i samarbeid med Kise jobbet med den sceniske utformingen underveis i prosessen og fram mot forestillingen. De har tatt verket ut av de rene musikalske rammene og formet «Bedehus» til en opplevelse hvor publikum er både innenfor og utenfor – både betraktende og deltakende.

Vokalensemblet Tabula Rasa ([facebook.com/ensemble-tabularasa](https://www.facebook.com/ensemble-tabularasa)) består av sangerne Sigrun Jørdre, Rikke Lina Sorell Matthiesen, Elise Varne, Zsuzsa Zseni, Tord Kalvenes og Arild Rohde – alle bosatt i Bergen og omegn. De ble startet i 2017 av komponist og sanger Tord Kalvenes, og holdt debutkonsert på Bergen kirkeautunnale samme år. Siden mai 2019 er Arild Rohde musikalsk leder.

MUSIKKVERK OM BEDEHUS: «Bedehus» er tenkt som en opplevelse hvor publikum er både innenfor og utenfor – både betraktende og deltakende. (Foto: Tabula Rasa)

Formålet med ensemblet er å fremme ny klassisk vokal-musikk, med fokus på norske komponister. Ensemblet skiller seg ut gjennom å jobbe med improvisasjon og teatrele virkemidler for å skape overraskende og helhetlige konserter og forestillinger.

– Vi ønsker å nå frem med ny musikk til mennesker som ikke

kjenner formen så godt fra før, sier Jørdre.

– Musikalsk søker vi en balanse mellom musikk vi tenker er gjenkjennelig og tilgjengelig for publikum, og musikk som er utfordrende og overraskende.

Dette gjenspeiles også i ensemblets navn. Det filosofiske uttrykket «tabula rasa» (latin: «ren tavle») kan spores like tilbake til Aristoteles, og handler om at mennesker er født uten noe medfødt eller innebygget mentalt innhold. «Å gjøre tabula rasa» er på norsk også delvis sammenfallende med begrepet «å gjøre rent bord».

Else Olsen Storesund (1978-) er en norsk pianist og komponist, også kjent som Else Olsen S. Hun har spesialisert seg på preparert piano, blant annet gjennom studier med Christian Wolff (1934-) og Pauline Oliveros (1932-2016). Profesjonelt spiller hun utelukkende samtidsmusikk.

«Bedehus» for Tabula Rasa og preparert bedehuspiano. *Arbeidsvisning (verket skal ferdigstilles for turné i 2021) på Bergen kirkeautunnale. Nykirken menighetshus (Frederikbergsgaten 4) 25. september kl. 19.00. Billetter: autunnale.no. Av smittevern hensyn er det i år kun forhåndssalg.*

ÅPEN FORM: Else Olsen Storesunds spesialitet er verk hvor grensene mellom utøver, komponist og publikum er nokså utydelige. (Foto: Tonje Li)

Fakta

Bergen kirkeautunnale

- Festival for kirkemusikk etablert i 2012.
- Arrangeres årlig over fem dager i slutten av september.
- I festivalen møtes både tradisjonell og nyskapende kirkekunst, med varierte kulturuttrykk av høy kvalitet, for et publikum i alle aldre.
- Bergen kirkeautunnale forvalter og viderefører den kirkemusikalske arven, samtidig som den initierer og løfter frem innovative prosjekter og nye uttrykk i flere sjangre.
- Tilhører Bergen domkirke menighet.
- Autunnalens arbeidsutvalg består av: Domkantor Kjetil Almanning, leder Erling Dahl jr., Hans Knut Sveen, Grete Line Simonsen, domkantor Sigurd Melvær Øgaard og produsent Siv Mannsåker.

Mer informasjon: autunnale.no

Kirken trenger deg

I kirkene våre har vi stadig bruk for nye frivillige «puslebiter». Noen ganger til helt nye puslespill-deler, andre ganger som erstatning for de gamle, slitte bitene, de som har vært i bruk lenge.

AV BENTE LILL MADSEN,
FRIVILLIGHETSKOORDINATOR I ÅSANE MENIGHET

KIRKEN TRENGER FLERE FRIVILLIGE: Jeg skulle ønske at flere av dere «der ute» turde å komme innom oss og tilby deres tjeneste. Kanskje er du akkurat den biten vi har vært på jakt etter lenge? (Illustrasjonsfoto: Den norske kirke)

«Et puslespill, et puslespill, det kan du pusle på når du vil.
Et puslespill, et puslespill, det blir til slutt et bilde» sang Vidar Lønn-Arnesen på TV i min barndom.

Av og til føles det som om min jobb er et kjempestort puslespill. Jeg har ganske mange biter som skal på plass, og noen ganger virker det som om det er for mange av dem. Andre ganger håper jeg det omsider er den rette biten jeg har funnet, og så passer den likevel ikke helt. Eller jeg er sikker på at den biten passer best et sted, og så hører den egentlig til et annet sted i bildet. Litt for ofte mangler det regelrett en bit, og kanskje det viser seg å være en viktig bit. Det er da jeg får en utfordring. Hvordan og hvor kan jeg, eller andre i staben, finne denne biten?

De fleste av oss vet nok noenlunde hva vi er gode på. Noen liker å møte eller prate med mennesker i forbifarten, andre liker å jobbe med tall. En liker å gå turer, en annen vil helst sitte i sofaen og drive med håndarbeid. En er teknisk anlagt, en annen god til å lese tekster høyt, mens en tredje liker å være til hjelp for andre. For noen er det det barnlige som trekker, mens andre foretrekker den dype samtalen med erfarne voksne.

I kirkene våre har vi stadig bruk for nye «puslebiter». Noen ganger til helt nye puslespill-deler, andre ganger som erstatning for de gamle, slitte bitene, de som har vært i bruk lenge.

Heldigvis kan jeg avsløre at det innimellom høres små jubelutbrudd i kontorgangen over at en ny frivillig er på plass. Jeg skulle likevel ønske at flere av dere «der ute» turde å komme innom oss og tilby deres tjeneste. Kanskje er du akkurat den biten vi har vært på jakt etter lenge?

Kjære leser!

Bladet du nå holder i er et resultat av innsatsen fra mange frivillige fingre. Likevel er det en del kostnader med produksjonen av hvert blad.

Stor takk til alle dere som har bidratt økonomisk til bladet, dette er med på å gjøre det mulig å utgi bladet. Vi er frimodige nok til å vedlegge en giro i dette bladet i håp om mulig bidrag til fortsatt utgivelse.

Det er mulig å få skattefradrag på gaver der totalt årsbeløp overstiger kr 500.

På forhånd takk til de som finner anledning!

Vennlig hilsen Bjørn Otto Aarheim,
styreleder for menighetsbladene i Åsane prosti

Min sang

Jeg kan ikke danse tango!

En kveld i st. Jakob kirke opplevde jeg at *Håpstango* av Federico José Pagura/Homero Perera (nr. 479 i Norsk Salmebok) ble spilt og sunget. Og danset! Et ungt par danset tango opp midtgangen!

AV TERJE BØRSHEIM

Terje Børsheim (foto: Privat)

«Fordi han kom og var som morgenrøden» er tittelen i Norsk Salmebok, og fortsetter med at «han var Guds sønn og en av våre og gikk omkring i gater og i gårder (...) han jaget kremmere fra tempelet og innbød dem de fromme hadde stemplet».

Tangoen oppsto i siste halvdel av 1800-tallet i Sør Amerika som en musikalsk sammensmelting

av både afrikanske og europeiske tradisjoner, og ble spilt og danset i kneipene i havnebyene i Argentina og Uruguay. Et opprørsk og musikalsk uttrykk.

Salmeversene beskriver kampen mot ondskap og urettferdighet, men omkvedet forteller at «kommet er Guds rike» og at «Gud er nær, selv når vi lider, så kan vårt brutte håp som solen stige». Siste vers forteller at «Guds budskap om ham ikke stanser, men bryter ut i sanger, ord og danser» – sunget og spilt som tango; en saftig og kraftig beskrivelse av håpet om frihet og frelse!

Så deler jeg et bilde i mitt hode der vi – når så langt kommer – synger og spiller vår håpstango, reiser oss fra kirkebenkene og fyller midtgangen i en tango som slutter: «Gud er hos oss»! Og jeg får være med! Og kan danse tango!

Velkommen til allehelgensdag i Salhus kirke!

Markering av allehelgensdag har en lang tradisjon i Salhus kirke så vel som i hele landet. På gudstjenesten 1. november vil vi på en særskilt måte få mulighet til å komme med vår sorg og våre tap.

Her blir det rom for å minnes våre kjære som nå er borte. Alle nære pårørende som har mistet noen i løpet av det siste året, vil bli spesielt invitert. Vi vil tenne lys for dem og be sammen, men de avdødes navn vil ikke bli lest opp slik det ble gjort før.

Mange benytter anledningen til å tenne lys på gravene før eller etter gudstjenesten. Allehelgensdag er en fin anledning til å samle familien til gode minner og delt savn.

Smittevernvegleiar for kyrkja

SMITTEVERN I KYRKJENE: Det skal vere gode rutiner for handhygiene og reinhald. (Illustrasjonsfoto: Magne Fonn Hafskor)

Gjenopning av kyrkjer og gjennomføring av gudstenester og kyrkjelege handlingar kan skje under følgjande forutsetningar:

- Maksimalt 200 personar (i tillegg til medvirkande) til stades.
- Minimum éin meter mellom kvar person (gjeld ikkje personar i same husstand).
- Minst mogleg felles bruk og berøring av inventar og utstyr.
- Sjuke personar skal ikkje delta eller vere til stades ved gudstenester og kyrkjelege handlingar.
- Det skal vere gode rutiner for handhygiene og reinhald.
- Det skal førast oversikt (navn og mobilnummer) over kven som er til stades, slik at kyrkja kan bidra ved eventuell smitteoppsporing.
- Meir informasjon/oppdatert smittevernvegleiar: kirken.no/korona

FIKK 6-ÅRSBOK TIL SKOLESEKKEN: Stolte førsteklasinger fikk vise fram sine nye ransler. (Foto: Kristi Aadland)

Ny ransel og nytt semester!

I slutten av august gikk Salhus kirke fra sommermodus i lavgir og rett over i femte gir. Dette ble markert med «ranselgudstjeneste», der stolte førsteklasinger fikk vise fram sine nye ransler. Samtidig fikk de hver sin 6-årsbok fra menigheten.

AV HELEN TOPPE

En spennende og annerledes høst ligger foran oss. Siden det siste halvåret har gitt oss noen begrensninger, har vi gitt alle 6-åringene tilbud om å få 6-årsbok hjem i posten denne våren/sommeren. Mange har benyttet seg av dette tilbudet. De kunne også bli med i Facebook-gruppen «6-åring i Salhus menighet 2020» – med nettsamlinger der vi blir litt kjent med boken og arbeidsheftet, lærer noen sanger og ser video fra kirken.

Den 23. august var alle invitert til «ranselgudstjeneste». Tema for denne var «å bli sett av Gud». Gud ser oss når vi ønsker å bli sett, men også når vi er lei oss og helst vil gjemme oss vekk. Guds blikk gjør godt!

Vår nye kantor Magnar Børnes, med god hjelp fra husbandet, sørget for nydelig musikk og gjorde det lett for oss å være deltagere heller enn tilskuere i gudstjenesten. Etter gudstjenesten inviterte trosopplærer Elise til konsert med Neseviserne; fem voksne menn med en smittende musikalsk lekenhet.

Orkesteret tok oss med gjennom søndagsskolesanger og andre barnesanger, med uventede arrangementer og morsomme vendinger. Tre unge salhusværingar fra barnekoret vårt var også med, og sang av full hals. Det ble en inspirerende start på en høst som med alle sine begrensninger likevel kan la oss se Gud og bli sett av Ham!

MUSIKALSK LEKENHET: Neseviserne (Endre Dāvøy, Morten Foss, Rune Foss, Jan Tore Ness og Dag Ask) lekte seg gjennom kjente barnesanger. (Foto: Magnar Børnes)

Gratulerer! Vi er blitt Grønn menighet!

GRØNN MENIGHET: Både inngangsdøren og tårnet er allerede grønne. Nå gjenstår bare resten av kirken.

Vi er nå en del av et grønt nettverk på over 300 menigheter i Norge. Det gir grunn til å feire, samtidig som vi skal brette opp ermene og ta utfordringen på alvor.

TEKST OG FOTO: HELEN TOPPE

Salhus menighet har sitt eget grønne råd, bestående av Anne Karine Aspholt Monsen, Oddvar Førland og Helen Toppe (diakonimedarbeider). Sammen med menighetsrådet har de laget en miljøplan og er ansvarlig for fremdrift av planen.

Å være Grønn menighet er en prosess. Vår miljøplan er en begynnelse. Hvordan vår grønne menighet vil se ut i fremtiden er det bare fantasien og menneskelige ressurser som avgjør. Flere av punktene beskriver ting vi har drevet med i mange år allerede. De er likevel med i vår miljøplan for å samle og sette ord på vårt miljøengasjement.

Å være Grønn Menighet betyr:

- At vi som menighet og etterfølgere av Jesus forplikter oss til fornuftig og ansvarlig forvaltning av skaperverket.
- At vi forplikter oss til steg for steg å virkeliggjøre punktene i vår miljøplan, godkjent av menighetsrådet.
- At vi er villige til å ta de ekstra kostnadene, praktiske og økonomiske, som miljøvennlige valg kan kreve.

For å unngå at vår miljøplan bare blir fine ord, inviterer vi alle interesserte til en **GRØNN WORKSHOP SØNDAG 20. SEPTEMBER** rett etter gudstjenesten. Vi starter med et felles måltid kl. 12:30.

Grunnet smittevernreglene tar alle med egen niste, gjerne laget av noe som stod i fare for å bli matsvinn. Etter måltidet innleder Anne Karine Aspholt Monsen til samtale og gruppearbeid der miljøplanen vår får «kjøtt på beina».

Miljøplanen finner du på vår nettside. Ta deg tid til å lese gjennom punktene før workshopen og la deg inspirere og engasjere!

Velkommen til kirke!

20. september,

16. s. i treenighetstiden

Markus 7, 31-37; salme 40, 2-6; Romerbrevet 8, 19-23

Kl. 11.00: Gudstjeneste v/prost Øystein Skauge. 60-årskonfirmanter. Dåp, nattverd.

Søndag 27. september,

17. s. i treenighetstiden

Johannes 11, 30-46; Job 19, 21-27; 1. Tim. 1, 7-12

Kl. 11.00: Familiegudstjeneste v/Hanne Zimmermann-Ølberg. Breddetiltak, kor, speider, høsttakkefest. Dåp.

Søndag 4. oktober,

18. s. i treenighetstiden

Matteus 8, 14-17; Jesaja 53, 1-5; Hebr. 2, 10-18

Kl. 19.00: Kveldsgudstjeneste v/Hanne Zimmermann-Ølberg. Nattverd.

Søndag 11. oktober,

19. s. i treenighetstiden

Matteus 5, 20-26; Salme 36, 6-11; Galaterbrevet 5, 16-26

Kl. 11.00: Gudstjeneste v/Thor Haavik. Dåp, nattverd.

Søndag 18. oktober,

20. s. i treenighetstiden

Joh. 11, 1-5; 1. Sam. 18, 1-4; Hebr. 13, 1-3

Kl. 11.00: Lovsangsgudstjeneste v/Hanne Zimmermann-Ølberg. Dåp, nattverd, søndagsskole.

Søndag 25. oktober,

bots- og bønnedag

Luk. 13, 22-30; Jer. 18, 1-10; Romerbrevet 2, 1-11

Kl. 11.00: Gudstjeneste v/Thor Haavik. Dåp, nattverd, søndagsskole.

Søndag 1. november, allehelgensdag

Matt. 5, 1-12; Jes. 49, 8-10; Åp. 7, 9-17

Kl. 11.00: Allehelgensgudstjeneste v/Hanne Zimmermann-Ølberg. Nattverd.

Søndag 8. november,

23. s. i treenighetstiden

Markus 10, 28-31; Jes. 1, 16-19; 2. Tess. 1, 10b-12

Kl. 11.00: Lovsangsgudstjeneste v/Thor Haavik. Dåp, nattverd, søndagsskole.

Søndag 15. november,

24. s. i treenighetstiden

Joh. 6, 63-69; Salme 126, 1-6; Fil. 1, 2-6

Kl. 19.00: Kveldsgudstjeneste v/Hanne Zimmermann-Ølberg. Dåp, nattverd.

22. november, domssøndagen/

Kristi kongedag

Matt. 25, 31-46; Jes. 57, 14-16; Åp. 20, 11-13

Kl. 11.00: Familiegudstjeneste v/Thor Haavik. Breddetiltak for 3- og 4-åringer. Dåp

29. november, 1. s. i advent

Lukas 4, 16-22a; Jes. 61, 1-3; Åp. 5, 1-5

Kl. 11.00: Gudstjeneste v/Hanne Zimmermann-Ølberg. Dåp, nattverd, søndagsskole.

KIRKESKYSS:

Trenger du skyss til kirken?

Ta kontakt med administrerende leder Kristi Aadland for mer info, tlf: 55 36 22 41

BESØKSTJENESTE

Har du lyst å være med i besøks-

tjenesten? Er en av dine mye alene?

Ta kontakt med administrerende leder Kristi Aadland for mer info..

UTLEIE AV MENIGHETS- SENTERET

Trenger du lokale til dåpsfest, konfirmasjon, minnesamvær eller lignende, så er menighets-senteret en perfekt plass. Velutstyrt kjøkken til 70 personer, nydelig utsikt over Salhusfjorden og gode parkeringsforhold. Ta kontakt med administrerende leder Kristi Aadland, tlf: 55 36 22 41

KONTORTID

Tirsdag, onsdag og torsdag kl. 9:00-13:00. Unntak kan forekomme. Direktenummer til staben, se side 2.

Den nye Farmen- kapellanen

Like før menighetsbladet gjekk i trykken fekk vi vite kvifor vår nye kapellan Thor Haavik ikkje kunne begynne i Salhus 1. august som planlagt, men kjem først i oktober: Han er med i årets Farmen!

Med biskopen si velsigning har han nemleg brukt seinsommaren på innspeling av årets Farmen-sesong. Thor er ein av 14 deltakarar i det populære programmet, og blir nok vår favoritt utover hausten. Men aller mest gler vi oss til å få han med på laget med konfirmantar, gudstenester og fellesskap i Salhus menighet. Heia Thor og heia Salhus!

LIVETS GANG

Døpte

14.06.2020: Noah Amble

14.06.2020: Joakim Heggøy Viggen

21.06.2020: Pia Wingaard Vigeland

05.07.2020: Markus André Knarvik Nielsen

19.07.2020: Mia Toppe Marthinussen

02.08.2020: August Børshheim

09.08.2020: Julian Boge Larsen (Åsane kirke)

16.08.2020: Johanne Liland Lund

16.08.2020: Andrea Eliassen Roughtvedt

16.08.2020: Sara Mackenzie Laukeland (Åsane kirke)

23.08.2020: Ulrik Hagseth Iversen

30.08.2020: Astrid Aalvik Ramsey

Vigde

01.08.2020: Sanna Jenu og Jacob Hauge

Døde

05.06.2020: Christian Fredrik Danmo (Åsane gamle kirke)

12.06.2020: Trygve Kristian Klykken Steen (Åsane gamle kirke)

19.06.2020: Sander Nordtvedt Moltumyr (Åsane kirke)

09.07.2020: John Terje Bøe (Møllendal store kapell)

14.07.2020: Harald Johannessen (Åsane gamle kirke)

15.07.2020: Olaf Nepstad

16.07.2020: Ingrid Synnøve Ivær (Åsane gamle kirke)

17.07.2020: Stein Thunold (Åsane gamle kirke)

04.09.2020: Steinar Torbjørn Knudsen (Åsane gamle kirke)

08.09.2020: Ariel Knutsen (Møllendal store kapell)